

FRÁSÖGN

af norrænum fundi Alþjóðaðingmannasambandsins (IPU) í Washington 14. -16. febrúar og sameiginlegum fundi IPU og Sameinuðu þjóðanna í New York 17.–18. febrúar.

Dagana 14.–16. febrúar stóðu norrænu sendiráðin í Washington fyrir fundardagskrá fyrir norrænar landsdeildirnar Alþjóðaðingmannasambandsins (IPU) í finnska sendiráðinu. Af hálfu Íslandsdeildar IPU sóttu fundinn Hildur Sverrisdóttir formaður og Jóhann Friðrik Friðriksson, auk Örnú Gerðar Bang, ritara Íslandsdeildar. Á dagskrá fundanna voru öryggismál í Evrópu og Rússland, samskipti Bandaríkjanna og Kína, lýðræðisleg forysta í Bandaríkjunum og norðurslóðastefna Bandaríkjanna, auk pallborðsumræðna um loftslagsmál. Einnig fór fram umræða um heimsfaraldur COVID-19 og dreifingu bóluefnis og um innanríkisstjórnsmál í Bandaríkjunum eftir fyrsta ár Bidens sem forseta. Að auki fengu þingmenn kynningu á starfsemi norrænu sendiráðanna og norrænu samstarfi.

Hildur Sverrisdóttir tók þátt í umræðum um norðurslóðir og sagði ljóst að svæðið væri sífellt að verða mikilvægara í efnahags- og öryggislegu tilliti. Aukið aðgengi að norðurslóðum hefði ýtt undir áhuga ríkja utan norðurslóða á svæðinu, t.d. Kína sem hefði á undanförunum árum aukið vísindarannsóknir á norðurslóðum sem hefðu augljóslega bæði borgaralegt og hernaðarlegt gildi. Hildur tók einnig þátt í umræðum um hernaðaruppbyggingu Rússa og hlutverk NATO á norðurslóðum í ljósi þróunar alþjóðastjórnsmála. Jafnframt átti sendiherra Íslands í Bandaríkjunum, Bergdís Ellertsdóttir, fund með sendinefnd Íslands og kynnti fyrir þeim helstu verkefni sendiráðsins og áherslur. Einnig heimsótti Íslandsdeildin fastanefnd Íslands gagnvart Sameinuðu þjóðunum í New York og fékk kynningu á helstu verkefnum frá Jörundi Valtýssyni, fastafulltrúa Íslands.

IPU og Sameinuðu þjóðirnar (SÞ) stóðu fyrir árlegum sameiginlegum fundi 17.–18. febrúar í tengslum við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna til 2030. Þema fundarins var hvernig byggja megi upp pólitískan stuðning við sjálfbærni og tryggja að viðbrögð þjóðþinga séu án aðgreiningar. Sjónum var beint að sjálfbærri þróun í ljósi yfirstandandi heimsfaraldurs, jafnréttismálum og loftslagsbreytingum. Af hálfu Íslandsdeildar Alþjóðaðingmannasambandsins sóttu fundinn Hildur Sverrisdóttir formaður og Jóhann Friðrik Friðriksson, auk Örnú Gerðar Bang, ritara Íslandsdeildar. Fundurinn var haldinn í aðalstöðvum Sameinuðu þjóðanna þar sem 160 þingmenn frá 60 aðildarríkjum IPU, auk sérfræðinga og embættismanna, tóku þátt með það að markmiði að stuðla að þingræðislegum aðgerðum til að ná heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna.

Forseti allsherjarþings Sameinuðu þjóðanna (SÞ), Abdulla Shahid, hélt opnunarávarp fundarins og lagði áherslu á sameiginleg markmið SÞ og IPU varðandi fjölþjóðastefnu og alþjóðlegt samstarf. Hann sagði þjóðþing mikilvægan vettvang þar sem hægt væri að breyta ályktunum SÞ í landslög. Enn fremur væri hægt að koma áhyggjum af málefnum heima fyrir á framfæri við SÞ og alþjóðasamfélagið í gegnum þjóðþing aðildarríkjanna. Einnig lagði hann áherslu á ómetanlegt hlutverk þingmanna við að ná heimsmarkmiðum SÞ, þar sem stefnumótun og lagasetning gegndi lykilhlutverki. Þá væri samstarf aldrei brýnna en þegar alþjóðlegar kreppur gengju yfir, eins og heimsfaraldur COVID-19, eða þegar heimurinn stæði frammi fyrir alþjóðlegum áskorunum eins og loftslagsbreytingum.

Forseti IPU, Duarte Pacheco (Portúgal), lagði í máli sínu áherslu á mikilvægi samstarfs IPU og SÞ. Hann sagði heimsfaraldur COVID-19 aðeins nýjasta dæmið um alþjóðlegt vandamál sem virði ekki landamæri, loftslagsbreytingar væru annað slíkt vandamál og einnig kerfisbundin útilokun kvenna, ungmenna og annarra samfélagshópa. Vandamálin væru mörg og brýn og ekki væri hægt að leysa þau nema með því að virkja bæði aðgerðir á landsvísu og alþjóðlegt samstarf.

Þá minntist hann þess að IPU hefði haft fasta áheyrnaraðild að SP frá árinu 2002 og að árið 2004 hefði allsherjarþing SP samþykkt ályktun A/RES/59/19 um samstarf milli SP og IPU þar sem mikilvægi samstarfs SP og IPU er áreittað.

Fundurinn skiptist í fimm pallborðsumræður þar sem þingmenn, sendiherrar og embættismenn SP tóku þátt, auk sérstakrar umræðu um hlutverk þjóðþinga hjá SP til að takast á við alþjóðlegar áskoranir. Þátttakendur deildu góðum starfsvenjum þegar kemur að því að vinna gegn ójöfnuði, auka jafnrétti kynjanna og minnihlutahópa og berjast gegn loftslagsbreytingum. Rætt var um leiðir til að byggja upp hagkerfi sem virkar fyrir alla, samfélög sem leiða fólk saman og umhverfi sem er sjálfbært fyrir komandi kynslóðir.

Hildur Sverrisdóttir tók þátt í umræðum um ákvarðanatöku og jafnrétti kynjanna sem lykil að sjálfbærni. Hún sagði mikilvægt að vinna að stefnumótun sem verndi konur gegn ofbeldi og mismunun. Þá greindi hún frá því að á Íslandi hefði verið settur fjöldi laga með það að markmiði að binda enda á kynferðislegt og kynbundið ofbeldi, nú síðast breytingar á hegningarlögum til að takast á við aukið kynbundið ofbeldi á internetinu. Enn fremur sagði hún fjárhagslegt sjálfstæði kvenna mikilvægan þátt í því að binda enda á kynjamisrétti, en til þess að konur tækju jafnan þátt á vinnumarkaðnum yrði að skapa aðstæður sem gerðu þeim það kleift. Hún sagði málið ekki einfalt en að til væru áhrifaríkar leiðir eins og launað fæðingarorlof fyrir öll kyn og leikskólar á viðráðanlegu verði. Þá benti hún á að sennilega hefði engin af þessum leiðum verið til umræðu sem pólitískt málefni fyrr en konur fóru að taka þátt í stjórn málaumræðunni og þegar þessar leiðir hefðu verið farnar hefði það ekki eingöngu veitt konum fleiri tækifæri heldur hefðu karlar einnig tekið þátt í átt að vinna að auknu jafnrétti.

Framkvæmdastjóri IPU, Martin Chungong, sagði sameiginlegan fund sem þennan gera þingmönnum kleift að leggja sitt af mörkum til vinnu SP og alþjóðlegrar lagasetningar. Undanfarin tvö ár hefði mikið verið rætt um þann skaða sem COVID-19 faraldurinn hefði haft á sjálfbæra þróun. Þó hafi verið ljóst fyrir faraldurinn að horfa þyrfti á sjálfbæra þróun út frá breiðum grunni og samhengi efnahagslegra, félagslegra og umhverfislegra þátta, ætti árangur að nást. Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar.